

**AL DOILEA PROGRAM EXECUTIV DE COOPERARE CULTURALĂ
ÎNTRU GUVURNUL REPUBLICII MOLDOVA
ȘI GUVURNUL REPUBLICII ITALIENE
PENTRU ANII 2024 – 2027**

Guvurnul Republicii Moldova și Guvurnul Republicii Italiene, denumite în continuare “Părți”,

- în conformitate cu prevederile Acordului de cooperare culturală, științifică și tehnologică între Guvurnul Republicii Moldova și Guvurnul Republicii Italiene, semnat la Roma la 19 septembrie 1997, precum și cu prevederile Declarațiilor comune ale Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova și ale Ministerului Afacerilor Externe și Cooperării Internaționale al Republicii Italiene privind cooperarea bilaterală pentru punerea în aplicare a Acordului de Asociere (inclusiv crearea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător AA/DCETA) dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, semnat la Roma la 15 octombrie 2014,

- dorind să consolideze schimburile în domeniul cultural și să contribuie, astfel, la aprofundarea relațiilor de prietenie între Părți,

au convenit asupra prezentului Program executiv de cooperare culturală.

Articolul 1

OBIECTIVE GENERALE

1.1. În cadrul celui de-al doilea Program Executiv de cooperare culturală între Guvurnului Republicii Moldova și Guvurnul Republicii Italiene pentru anii 2024-2027, Părțile vor încuraja colaborarea directă între profesioniștii din domeniul culturii și artei din cele două țări, organizațiile profesionale și asociațiile de creație ale acestora în domeniile literaturii, artelor vizuale, muzicii, dansului și teatrului, precum și în alte domenii ale artelor creative și ale spectacolului, legate de cinematografie, editare de cărți, muzee și alte colecții publice, precum și în alte domenii ale culturii și artelor.

1.2. Părțile vor încuraja, în cadrul legislației lor naționale existente, relațiile directe între actorii din sectorul cultural, punerea în aplicare a proiectelor lor de cooperare pe termen lung și crearea canalelor de sponsorizare necesare în ambele Țări.

1.3. Părțile vor sprijini mobilitatea și schimbul de tineri artiști din ambele Țări, prin activarea rezidențelor respective.

1.4. Părțile vor colabora pentru organizarea de cursuri de formare în domeniul istoriei artei, al criticii de artă și al arhitecturii contemporane.

Articolul 2

SCHIMBURI CULTURALE

2.1. În scopul cooperării și al dobândirii de cunoștințe practice și de experiență, Părțile vor facilita invitarea reciprocă a artiștilor, creatorilor și a profesioniștilor din domeniul cultural la conferințe locale și internaționale, simpozioane, ateliere culturale, festivaluri de teatru/dans/muzică, concursuri și alte evenimente culturale și artistice internaționale.

2.2. Părțile vor încuraja organizarea de zile și săptămâni culturale, după cum urmează: zilele Republicii Moldova în Republica Italiană și zilele Republicii Italiene în Republica Moldova, care vor include spectacole și expoziții, târguri și expoziții de carte și alte prezentări ale realizărilor celor două Țări.

2.3. Părțile vor face schimb de informații și documente privind festivalurile și evenimentele culturale de mare importanță care se desfășoară în respectivele Țări și vor sprijini participarea grupurilor de artiști sau a artiștilor individuali deosebit de calificați și reprezentativi pentru cultura fiecărei Părți.

2.4. Părțile vor sprijini, în perioada de valabilitate a prezentului Program, organizarea de expoziții de înalt nivel. Părțile vor conveni, pe căile diplomatice, asupra propunerilor și temelor pentru expozițiile pe care urmează să le organizeze fiecare din ele.

2.5. Părțile se vor implica în promovarea artelor vizuale contemporane (artă, arhitectură și design), precum și în dezvoltarea industriilor creative și culturale conexe.

Articolul 3

COOPERAREA ÎN DOMENIUL CONSERVĂRII ȘI PROTEJĂRII PATRIMONIULUI CULTURAL; COOPERAREA ÎNTRE INSTITUȚIILE MUZEALE PUBLICE

3.1. Părțile, cu implicarea Ministerului cu atribuțiile și competențele relevante, - vor încuraja schimburile și cooperarea între cele două Țări în domeniul protecției patrimoniului cultural și al muzeografiei. De asemenea, ele vor încuraja, în cadrul legislației naționale în vigoare, stabilirea de relații profesionale între profesioniștii care activează în domeniul conservării, gestionării și administrării patrimoniului cultural din cele două Țări, precum și conștientizarea diversității culturale.

3.2. Părțile, cu implicarea Ministerului cu atribuțiile și competențele relevante, - vor încuraja cooperarea în domeniul cercetării și conservării patrimoniului cultural național, a monumentelor și siturilor etc.; schimbul de profesioniști, schimbul de experiență, transferul de cunoștințe. Se vor depune eforturi pentru dezvoltarea și implementarea unor proiecte

comune de cercetare și restaurare a monumentelor, precum și pentru promovarea instruirii profesioniștilor, inclusiv cu implicarea – pentru Ministerul Culturii – a Institutelor Centrale de Restaurare și a respectivelor Școli de Înalță Formare și de Studii, în baza unor acorduri specifice de implementare.

3.3. Părțile vor promova cooperarea în domeniul arheologiei, prin sprijinirea misiunilor de experți, a contactelor și a schimburilor de cercetători, de date și de publicații între instituțiile specializate.

3.4. Părțile vor examina perspectivele de colaborare în domeniul catalogării patrimoniului cultural, inclusiv prin schimbul de specialiști. Ministerul Culturii al Republicii Italiene este dispus să realizeze, în colaborare cu instituția competentă din Republica Moldova, schimburi de cunoștințe și vizite în vederea aprofundării metodologiilor de catalogare adoptate și în scopul promovării realizărilor muzeale din cele două Țări.

3.5. Părțile vor acorda o mai mare atenție utilizării tehnologiilor TIC și a tehnologiilor multimedia în instruirea, cunoașterea, protecția și valorificarea patrimoniului cultural respectiv, sprijinind și încurajând o cooperare din ce în ce mai strânsă între instituțiile culturale din cele două Țări.

3.6. Părțile vor sprijini inițiativele ce vizează studierea domeniilor de conservare și restaurare a monumentelor și centrelor istorice, precum și cele referitoare la formarea de experți tehnici în acest sector. Modalitățile operaționale, inclusiv cele de ordin financiar, vor fi definite prin canalele diplomatice.

3.7. Părțile își exprimă interesul de a aprofunda relațiile de cooperare cu instituțiile competente din ambele Țări, în ceea ce privește cartografierea tematică a patrimoniului cultural aflat în pericol, protejarea peisajelor culturale și restaurarea mediului, prin intermediul schimbului de informații, a dobândirii de experiență și, eventual, prin expoziții și inițiative pilot.

3.8. Părțile vor încuraja, în cadrul legislației naționale, cooperarea științifică și profesională între muzee – în special între muzeele naționale din cele două Țări – prin organizarea de expoziții comune și schimburi de experți, cu ajutorul materialelor de referință partajate prin acorduri directe în domeniul muzeologiei și prin schimbul de informații furnizate în cadrul conferințelor științifice pe această temă. Dispozițiile specifice vor fi concordate între instituțiile muzeale implicate în pregătirea și organizarea expozițiilor și a programelor menționate.

3.9. Părțile se angajează să coopereze în lupta cu traficul ilicit de bunuri culturale prin acțiuni de prevenire, represiune și remediere, în conformitate cu legislația lor națională de referință și în conformitate cu obligațiile ce le revin în temeiul Convenției Internaționale a UNESCO din 1970 privind Prevenirea și Interzicerea Importului, Exportului și Transferului Illicit de Bunuri Culturale și ținând cont de principiile Convenției UNIDROIT din 1995 privind bunurile culturale furate sau exportate ilicit.

Părțile se angajează, de asemenea, să colaboreze în domeniul protecției patrimoniului cultural subacvatic, în conformitate cu respectivele legislații privind arheologia subacvatică și ținând cont de principiile Convenției internaționale UNESCO din 2001 privind Protecția Patrimoniului Cultural Subacvatic.

3.10. Părțile vor acorda o atenție deosebită cooperării în ceea ce privește punerea în aplicare a obligațiilor impuse de Convenția Internațională UNESCO din 1972 privind protecția Patrimoniului Cultural și Natural Mondial și de Convenția Internațională din 2003 privind Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial. Părțile se angajează, de asemenea, să coopereze în vederea punerii în aplicare a obligațiilor care decurg din Convenția UNESCO din 2005 privind protecția și promovarea diversității expresiilor culturale.

Articolul 4

COOPERAREA ÎN DOMENIUL CERCETĂRII ARHIVISTICE

4.1. Părțile vor sprijini colaborarea între respectivele administrații arhivistice prin intermediul:

- schimburilor de publicații științifice, reproduceri digitale de documente și acorduri de reglementare, în conformitate cu legislațiile naționale în vigoare;
- schimburilor de vizite ale unui arhivist pentru o perioadă de până la zece zile fiecare.

4.2. Administrațiile arhivistice vor realiza programe de colaborare, inclusiv prin acorduri bilaterale.

Articolul 5

COOPERAREA ÎNTRE ARHIVELE ISTORICE DIPLOMATICE

5.1. Părțile vor favoriza cooperarea între Arhivele Istorice ale Ministerelor Afacerilor Externe din cele două Țări, pe baza principiului de reciprocitate și în conformitate cu actele normative în vigoare ale ambelor Țări, în scopul realizării unui schimb de informații, de experiență și de publicații, precum și pentru a primi cercetători calificați.

Articolul 6

COOPERAREA ÎN DOMENIUL BIBLIOTECILOR, AL EDITURILOR ȘI AL TRADUCERILOR

6.1. Sunt prevăzute următoarele colaborări între bibliotecile din cele două Țări:

- schimbul de cărți, publicații și periodice între bibliotecile, academiile și instituțiile culturale din cele două Țări;
- schimbul de microfilme și de copii ale materialelor stocate în bibliotecile publice de stat, în conformitate cu actele normative interne;

- schimbul de vizite între bibliotecari, pe baza principiului de reciprocitate, pentru o vizită cu durată maximă de două săptămâni (punctul I B) din Anexa la prezentul Program.

6.2. Partea italiană se declară dispusă, la solicitare, să trimită experți în domeniul conservării și restaurării, al digitalizării, al proiectării clădirilor bibliotecilor și al promovării cărților. Cheltuielile aferente vor fi suportate de către partea solicitantă. Detaliile vor fi stabilite prin intermediul canalelor diplomatice.

6.3. Fiecare Parte va sprijini, în limitele disponibilităților bugetare, traducerea, publicarea și coeditarea operelor literare majore ale autorilor naționali din cealaltă Țară.

6.4. Partea italiană informează că sunt disponibile următoarele premii acordate editorilor și traducătorilor de carte italiană în limbi străine:

- Ministerul Afacerilor Externe și Cooperării Internaționale acordă premii și /sau contribuții financiare editorilor și traducătorilor de origine italiană și/sau străină, pentru divulgarea și traducerea de opere literare și științifice, precum și pentru traducerea, subtitrarea și dublarea de scurtmetraje, filme de lungmetraj și seriale TV.

- Ministerul Culturii, Direcția Generală Bibliotecii și Institute Culturale, acordă "Premii Naționale pentru traducere" traducătorilor și editorilor italieni și străini.

Cererile trebuie completate și transmise exclusiv prin intermediul aplicației dedicate de pe site-ul <https://biblioteche.cultura.gov.it/it/contributi/premi-nazionali-per-la-traduzione/Sportello-domande/>.

6.5. Partea italiană este dispusă să trimită cărți pentru predarea și difuzarea limbii și culturii italiene în favoarea instituțiilor școlare și universitare din Republica Moldova, care le solicită prin intermediul canalelor diplomatice.

6.6. Partea moldovenească va oferi cărți prin intermediul Ministerului Culturii și al Bibliotecii Naționale pentru Copii "Ion Creangă"; va organiza prezentări de carte de autori italieni; va sprijini traducerea operelor scriitorilor italieni; va sprijini colaborarea dintre editurile din ambele țări.

Articolul 7

COOPERAREA ÎN DOMENIUL CINEMATOGRAFIEI

7.1. Părțile vor încuraja participarea specialiștilor din domeniul cinematografului la evenimentele și festivalurile cinematografice naționale și internaționale ale celeilalte Părți.

7.2. Părțile vor încuraja organizarea în comun a festivalurilor de film.

7.3. Instituțiile implicate în promovarea cooperării în domeniul producției de film, vor colabora între ele în cadrul legislației naționale în vigoare.

7.4. Părțile vor promova participarea reciprocă la festivalurile de film organizate în Republica Moldova și în Italia, precum și organizarea de festivaluri de film sau săptămâni ale filmului, cât și colaborarea între asociațiile și operatorii din domeniul cinematografic.

Articolul 8

DREPTURILE OMULUI

8.1. Părțile vor încuraja activitățile culturale menite să promoveze și să protejeze drepturile omului și libertățile fundamentale și să intensifice lupta împotriva rasismului, discriminării, xenofobiei și a tuturor formelor de intoleranță.

8.2. Părțile vor încuraja activitățile culturale menite să favorizeze egalitatea între bărbați și femei și valorificarea creativității și a producției culturale a femeilor.

8.3. În scopurile menționate la alineatele 1 și 2, Părțile vor recurge, de asemenea, și la activități de cooperare culturală în cadrul prezentului Program.

Articolul 9

ASPECTE FINANCIARE

9.1. Acțiunile prevăzute în cadrul prezentului Program vor fi finanțate în limitele resurselor financiare ale fiecărei Părți, programate anual în acest scop.

9.2. În ceea ce privește schimbul de delegați și de experți, Partea care trimite delegații și experții va suporta costurile deplasării internaționale a acestora către și dinspre capitala țării gazdă, precum și cheltuielile de transport al bagajelor personale.

9.3. Costurile pentru evenimentele internaționale sunt următoarele: în cazul participării la conferințe internaționale, evenimente artistice, etc, organizate în țara celeilalte Părți, Partea care delegă reprezentanți va suporta propriile cheltuieli. În același timp, Părțile își pot acorda reciproc avantaje financiare pe baza principiului de reciprocitate.

Articolul 10

DISPOZIȚII FINALE

10.1. Prezentul Program nu exclude posibilitatea de a concorda, pe căile diplomatice, alte inițiative care nu sunt prevăzute în acesta, autorizate în prealabil de Administrațiile competente pentru coordonarea Programului propriu-zis.

10.2. Părțile convin ca toate inițiativele menționate în prezentul Program să fie realizate prin intermediul canalelor diplomatice.

10.3. Activitățile prevăzute în prezentul Program se vor desfășura în conformitate cu acordurile internaționale în vigoare, cu respectarea legislațiilor naționale ale Părților și a obligațiilor ce decurg din statutul Italiei de Țară membră a Uniunii Europene și cel al Republicii Moldova de Țară candidată la integrarea în Uniunea Europeană.

10.4. Presentul Program intră în vigoare la 1 ianuarie 2024 și va rămâne valabil până la 31 decembrie 2027. În lipsa unor obiecții scrise ale Părților, valabilitatea prezentului Program se va prelungi automat până la 31 decembrie 2028.

Semnat la Chișinău..... în data de 18 iunie 2024, în două exemplare originale, fiecare din ele redactate în limbile română și italiană, ambele texte fiind egal autentice.

PENTRU GUVERNUL
REPUBLICII MOLDOVA

PENTRU GUVERNUL
REPUBLICII ITALIENE

